

Előfizetési ár:

Egész évre 8 frt = 16 kor.
Fél évre 4 frt = 8 kor.
Negyedévre 2 frt = 4 kor.

Községeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Egész évre 6 frt = 12 kor.
Fél évre 3 frt = 6 kor.

Egyes szám kapható:

a kiadó hivatalban, a főtárszárban, Köszl János, Hochrein J. és fiait üzletében.

PÉCS

POLITIKAI VEGETARTALMU LAP.

Hirdetések

elfogad a kiadó hivatal (lyceum könyvnyomda), hol mindenkor a legutányosabb árak szabhatók. Minden beiktatott hirdetés után 52 kr = 60 fillér bélyegdíj fizetendő.

Nylttér 1 sor 1 ft 2 korona

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceum könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Idegen pénz nálunk.

Az a házalás, mit közel és meszevidéki pénzintézetek hangzatos prospektusok és kétes existenciájú agensek által Pécsen és Baranyamegyében és bizonyára az itteni példa szerint az egész országban véghezvisznek, úgy nemzetgazdasági mint pénzügyi szempontból komoly figyelmet érdemel és méltó arra, hogy a kormány is foglalkozzék vele. Olesó kamat, tóketörlesztés és kölesön összpontosítás ürügye alatt bő hitel nyújtatik és a legmerészebb hitel operációk hajtatnak végre úgy annyira, hogy egyrészt a zálogjogok nagysága és mennyisége aránytalan nagy növekedésben van, másrészt helyi pénzintézeteink ingatlan kölesőnei nemcsak apadnak, de nagyobbára más intézetek kezébe mennek át.

Ha valóban tisztán a kamatláb apasztása idézné elő azt, hogy pénzintézeteink jelzálog-kölesön ügyletei kevesbednek, megnyugodnának abban; de ha azt látjuk, hogy a hitel nyújtás mily könnyű szerrel történik, hogy az amugy is nagy terhek mellett az ingatlanok megterhelhetése mily nagy mérvben növekszik, ha tapasztaljuk, hogy házaink és földjeink értéken felül terhelhetnek meg, akkor méltán aggódunk e sajátságos jelenségen, mert bizonyos szelhamosság van egy a mértéken túli kölesönözésben, mint ennek könnyelmű igénybe vételében. Az a házalás, mely a biztosítási, sorsjegyarústitási és tózsdé játék terén annyi veszedelmet okozott már és annyi lelketlen visszavétést tárt fel, elharapódzott most már a kölesönügyletek terére is és lelkiismeretlen agensek közzsákmánynyá teszik a kisebb polgárság és a fölmivelek hiszékenységet úgy annyira, hogy sorra felmondják pénzintézeteinknél kölesőneiket és busás provisio és átiratási és becslési költségek megfizetése mellett idegen helyekre viszik át, szaporítva ekként adósságaikat és gyarapítva a különben is már-már elviselhetlen terheket. Arra ki se gondol, hogy az idegen pénzintézet a legkisebb pénz-zavar esetére, vagy a kamatok gondatlan fizetése esetében irgalmatlanul felmondja a kölesőnt, vagy hogy a realis becsértéken felüli kölesönösszeg már magában véve könnyelműség és minden irányban insolid és egészségtelen művelet.

E tagadhatatlanul egészségtelen és

nagy veszedelemmel fenyegető állapotok orvoslását 3 tényezőtől várhatjuk. E tényezők elsje a közigazgatási hatóság. A hatóságnak ugyanis a legszigorubb felügyelet alatt kellene tartani a város és faluszerte működő ügynököket, érvényesítvén velök szemben nemcsak az idevonatkozó törvény rendeleteit, de mindazon intézkedéseket, melyek a közrendészeti és vagyonbiztonsági szempontokból ajánlatosaknak látszanak.

Második tényező a kormány, melynek figyelmét bizonyára eddig sem kerülték ki az ügynökök és különösen az ily pénzügynökök. Miután ezen foglalkozás megbízhatóság és megfelelő garantiák nélkül egy a nagy közönségre, mint a pénzintézetekre nézve hátrányos és vészthozó lehet, e foglalkozást hatóságai engedélytől kell függővé tenni. Továbbá szükségesnek tartjuk a törlesztés kölesőnek kamatlábának megállapítását, úgy szintén a törlesztési határidő, valamint a megterhelés maximumának, nem különben a törlesztési részletek minimumának törvényes megszabását annál is inkább, mert a mai korlátolatlan viszonyok között mi sem könnyebb, mint az ingatlanok aránytalan eladósítása, ez uton azok elértékeltetésére, egyuttal az utódok kényszerű és mértéketlen megterhelésére, lehet mondani a kijátszása és kifosztása, ami minden esetre megbosszulja magát, mert ha a mai nemzedék a jelen nehéz terheit az utódok vállaira hárítja át, az utódoknak saját terheikkel is kellvén küzdeniök, bizonyos, hogy a kettős teher sulya alatt össze fognak roskadni, ennek megakadályozása pedig első rendű állami szükség.

A harmadik tényező pedig: pénzintézeteink. Az ő legfőbb érdekük, hogy az idegen pénzintézetek és mozgó lovagjaik invaziója visszaveressék, hogy ők, a hitel hivatott kielégítő ne csak teljesithessék hivatásukat, hanem e mellett a hitel ellenőrzését is gyakorolhassák és megakadályozhassák azt, hogy a helyi ingatlan és helyi ipar idegen tőke szolgálatába sűnyedjen. Ennek megakadályozása oly fontos érdek, mely megérdemli, hogy azzal pénzintézeteink behatóan foglalkozzanak és annak elérésére új rendszabályokat hozzanak, ha mindjárt a törlesztés kölesőnek olcsóbbá tétele, az eljárás megkönnyebbitése, az ingatlanok jobb honorálása és nagyobb fedezetűl való elfogadása utján is.

A pécsi jól vezetett pénzintézetek bizonyára meg fogják érteni a haladó kor szavát és gazdag készleteiket arra fogják fordítani, hogy olcsó és könnyen hozzáférhető pénzzel kielégítsék városunk és vidékünk összes hitelszükségleteit, kellő tekintettel lévén az anyagi garantiákon kívül mindenkor a személyiekre is, melyeket ők ismerhetnek a legjobban és nem feledve, hogy ha egy vidéki pénzintézet bele mehet egy nagyobb pécsi hitelműveletbe, azt a pécsi pénzintézetek is mindenkor bátran megköthetik. És akkor az idegen pénz megverve vonul ki Pécs határából.

A pénzügyi világ és a nagy közönség is elenk melegegedéssel fogadta a legújabb kimutatást Ausztria-Magyarország behozatali és kiviteli forgalmáról. Már 1893-nak az első fele igen kedvező volt s minden kilátás remélni engedi, hogy a második félév eredménye még kedvezőbb lesz. Kereskedelmi merlegünk mindinkább közeledik ahoz az aktivitáshoz, a mely szükségesnek látszik fizetési merlegünk passzívitásának kiegyenlítésére. Adóssági cimeleteink visszaözönése ily körülmények közt nem szerencsetlenség, hanem nagy előny, minthogy bebizonyult, hogy azok felvetelére képesek vagyunk s így sokkal kevesebb szelvenyt kell majd a külföldnek megfizetnünk.

Egy kis statisztika.

VIII.

Folytassuk a nyelvi különbözőségekre vonatkozó adatok közlését.

A magyarul beszélők az anyaországban már 1880-ban is abszolút többséget kepeztek a népességnek és az 1890-iki népszámlálás alkalmával már közel álltunk hozzá, hogy az egész magyar birodalomban elérjük az abszolút többséget.

A magyarul tudók %-os aránya a Duna bal partján 354/100-kal, a jobb partján 217/100-kal, a Duna-Tisza közén 334, a Tisza jobb partján 349, bal partján 185, a Tisza-Maros szögletében 310, Erdélyben 204, Fiumében 363, Horvát-Szlavonországokban pedig 199/100-kal emelkedett. A magyarosodás tehát kedvezően halad előre az egész Felvidéken, az ország közepén és délkeletén. — A Tisza bal partján és Erdélyben azonban csak igen mersékelten. Az „Emke” hatása minden esetre lényegesen ereszhető lesz már a legközelebbi népszámlálaskor. Hátha még a megyék is fölelednek hallatlan közönyükből és összefogva gondoskodnának a magyarosításról. Ehez azonban egészséges érzék és akarat kellene. De mikor Baranyában is azt látjuk, hogy a közigazgatási tisztviselők tanulnak meg a legekesebb sváb dialektuson — hogy is mondjuk csak — beszélni és uton-ufelen nemetül — beszélnek; mikor nyomát sem látjuk annak, hogy az

egyházi és világi urak törődniek az iskolák magyarosításával, akkor — legalább nálunk Baranyában — le kell mondanunk a lényegesebb javuláslól.

Egyáltalában örvendetes tény, hogy az ország 63 megyéje közül csupán 3-ban hanyatlott a magyarul tudók arányszáma, és pedig Hevesmegyében 99-67 százalékról 99-64%-ra, Ungban 34-96%-ról 34-84%-ra és Háromszék megyében 91-37-ről 90-94%-ra (kétszöveg kivül a kivándorlás következtében).

Örvendetes jelenség az is, hogy míg az anyaország összes népességéből csak 46-63% esik 1880-ban a magyar ajkúakra, addig a városi népességből 64-46% volt a magyar és ez az arányszám 1890-ben felnövekedett 67-88%-ra. A vidéki községekben 1880-ban 100-ból 43-34 volt a magyar. 1890-ben már 44-91. A 25 törvényhatósági joggal bíró városban a magyarság szaporodott 28-92%-kal, a rendezett tanácsú városokban 11-25%-kal, a vidéki községekben 13-46%-kal.

Pécs városának 1880-iki 28,702 lakosa közül magyar anyanyelvű volt 21,057. 1890-ben 34,067 főnyi lakosság közül magyar volt 25,268. a szaporodás tehát 73-36 %-ról 74-17. Más anyanyelvű volt 1880-ban 7,645 vagyis 26-64%; 1890-ben 8,799 vagyis 25-83%. A más anyanyelvűeken kívül magyarul is beszélt 1880-ban 2,675, 1890-ben már 4,394, vagyis a más anyanyelvűeknek épen fele beszél Pécesett magyarul is, a magyarul tudók összes száma pedig volt 1880-ban a lakosság 82-68%-a, 1890-ben pedig 87-07%-a.

A magyar anyanyelvűek arányszáma városunkkal egyenlő: Baján, Deesen, Gyulán, Nagy-Bányán, Tordán.

A más anyanyelvűek között oly kedvező a magyarul beszélők arányszáma mint nálunk: Erzsébetvárosban, Munkácsban, Szent-Endrén, Nyír-Egyházán, Nagy-Ényeden, Losoncon, Budapestben. A más anyanyelvűeket nálunk sokkal nagyobb arányban megmagyarosították: Debrecen, Hólmész-Vásárhely, Kecskemét, Maros-Vásárhely, Csik-Szereda, Cegléd, H.-Böszörmény, H.-Nánás, H.-Szokoló, Karcag, Kézdi-Vásárhely, Félégyháza, Halas, Kis-Ujszállás, Kun-Szt.-Márton, Makó, Nagy-Károly, Nagy-Körös, Rimaszombat Sepsi-Szt.-György, Szász-Régen, Székely-Udvarhely, Szentek, Szolnok, Veszprém, Zala-Egerseg, Baja, Kolozsvár, Nagy-Várád, Szeged, Fehérvár, Eger, Esztergom, Gyula, Jászaprény, Mezőtúr, Nagy-Kanizsa, Pápa, Rozsnyó, Somorja, Turkeve, Győr, Komárom, Szatmár-Németi, Beregszász, Érsekújvár, Felsőbánya, Felvinc, Jolsva, Kaposvár, Léva, Medgyes, Miskolc, Szamos-Ujvár, Szilagy-Somlyó, Szombathely, Vác, Zenta, Zilah, Arad.

Ime tehát: a Pécescel egyenrangú városok és általában az ország minden valamire való városa (Pozsony, Szabadka, Kassa, Sopron, Temesvár, Újvidék, Zombor, Brassó kivételével) nagyobb arányokban magyarosítja és olvasztja be a más anyanyelvűeket, mint Pécs városa. Ez elég mementóul szolgálhat a pécsi hatóságoknak és intelligenciának és különösen ez utóbbinak, mely nagyon szeret meg-megfelekedni magáról és a tréfa ürügye alatt németül diszkurálni — jól lehet nem tud németül. Talán sehol sem tapasztalható annyira a magyar embernek azon gyalázatos szokása, hogy egy német kedvéért az egész társaság németül beszél, mint Pécesett. Mi bizonyára nem vagyunk németfaiók, de meg kell bélyegeznünk azon gyászmagyarokat, kik egy idegen kedvéért legyen az bármily kedves — meg tudnak felekedni magyarságukról és hűtelének lesznek a hazai nyelvhez. Ha mi például a katona tiszt urak kedvéért németül beszélünk, hogy várassuk

azt, hogy a tiszt urak megtanuljanak magyarul?

A magyar társadalom legyen udvarias előzékeny, lovagias, de legyen magyarságában szívós és attól, kit sorsa társadalmunk körébe vezet, követeljük meg, hogy alkalmazkodjék hozzánk.

Ne csak mi ragaszkodjunk állhatatosan nyelvünkhöz, de terjeszszük is azt minden megengedhető eszközzel, a templomban, iskolában, hivatalokban, köz és magán életben s akkor, de csakis ekkor mondhatjuk el, hogy teljesítettük nyelvünk és kulturánk iránt tartozó kötelességünket.

Baranya a legrégebbi időben. *)

Baranyának belviszonyai.

Időszak: 1543—1689.

Különösen érdekes azon tudósítás, melyet 1647-ben aug. 16-ikán Laskórol Halasi Balint irt Szilágyi Benjaminsnak, mint a magyar egyház történeti írójának. *Emberekink, így ir többek közt, csak azon dolgokról emlékeznek, mik Szigetvár megvétele óta történtek. Azt pedig őszintén vallják, hogy akkorban Vorosmári Illes volt Szőlősen superintendens. Az ő idejében capitalis vitakozás volt bizonyos Alvinci György antitrinitariussal Nagy Harsány mezővárosában. Alvinci eretnek-ségének behizonyulta után folakasztott (suspendio mulctatus est), mely executio miatt a keresztény név legkegyetlenebb ellenségetül szornyú váltásádjí és leg-sanyarubb évi adó vettettett ezen egyébkint is sanyargatott egész vidékre. Illes superintendens halála után a tatárok elpusztíták az egész tajat. És miután naponta nőttön nőtt a pusztulás, Illes elsőszülött fia Gáspár lement Laskóra, és ottan a tatárok által minden könyvei és javaitól megfosztott; az egyház anyja és egyéb könyvei, mikből többet tudhattunk volna meg valamint a török esaszartól nyert egyházi szabadalomlevél, mit a budai pasa évenként megszokott erősíteni, is elveszték akkor. Mely szornyú pusztítás után visszajővén az elsőszült szegény nép, föl kezdé ismét fészkeit építeni. . . . A herecszölösi superintendentiától e négy senioratus függ, u. m. a pozsegai, mohácsi, pécsi és szigetvári. Iskoláink ezen legnyomoruságosabb állapotunkban olyanok, milyenek a szegényebb mezővárosok és falukéi. Az egyház pedig csak név szerint szabad és független. — A pécsi, nagyharsányi és petertői templomokat elfoglalták az antitrinitariussok. Pécesett, mint a regiektől hallottam, az első reformatoroknak híres collegiumjok volt (Pécsen kívül még Vorosmarton is híres gymnasiumjok volt a reformatoroknak 1545-ben. Lásd. Bod. Ath.) Kálmánca (Somogyban) hajdan nagy kiterjedésű város, most csak szegény falu. Itt hajdan híres iskola volt. (Lampe után Koller 7, 39.) Ime, ezek valának a nem katolikusok viszonyai Baranyában; még csak néhány szót a katolikusokéi felől.

A baranyai katolikusok vallási állapota a török vadság bilinesező sanyargatása alatt szivrepesztő volt. Papok hiánya miatt csak ritkán részesülhetett a szegény nép szentség és lelki vigaszban. A püspök távolban székel és hiveihez nem jöhet; csak a kereszténység köztyája nem feledkezhetik meg e szerencsétlen fiairól, és olykor olykor kevés igényű, szegény, de jámbor, senki gyanuját vagy kenyéririgységét nem gerjesztő férfiut küte hozzájuk, mint volt Stámir Bonifác, ki a vidéknek püspökül szolgáljon és egyházi foglalkodásait végezvén itt, máshova vándoroljon.

*) Mutatvány Haas Mihálynak „Baranya földirati, statisztikai és történeti tekintetben” című művéből. Nyomatott Pécesett, 1845-ben.

A szent atyának ezen gondoskodását a Pécs, Bicsérd, Berkesd helyiségeki plébánosok 1581-ben tisztsorsosaik nevében megköszönték s tovább is kikérék, óhajtván, hogy István, Pécs városának egyetlen kath. lelkészét és a sz. theologia tanítóját (Hihetön ezen István Pécesett pap és iskola-tanító is volt) papszentelhetési hatalommal ruhazza föl. E hála és kérelemlelvél eredménye ismeretlen. (Lányi I. 175.) — Az isteni gondviselés után a pápának különös hálaival tartozik tehát Baranya kath. népe, azon megbecsülhetlen jöteleményeiért, melyeket sanyargatott őseire árasztott az inség és üldözés idejében; de különös hálaival tartozik azonkívül a baranyai kath. egyház azon vándor-papoknak, főleg a jezsuitáknak, kik el eljöttek őseinkhez vigaszszal és szentség-szolgálattal éltandók a községeket. Ki számálná el ezen jámbor férfiak adozatait, elvezeszyeltől sem iszonyodó faradalmait, elvezeszyeltől népe körüli érdemeit. Ha ők segélyt nem hozandottak az árván hagyott kath. népnek, kevés volna jelenleg Baranya földén a magyar katolikus. Legyen áldott azért emlékezetök. Szeneveseikről (Nemesak a törököktől, kik vallásukat sokszor erőszakosan, sokszor más módokon akarták tejesíteni, hanem refor. és arianus honfiktarsáktól is sokat szenvedtek a kath. papok) Pécs történetében lesz szó! A kath. iskolák Pécsnek a török által 1543-beli megszállása után, ugy látszik, csakhamar végképen elenyésztek. Istvánffy beszámár ugyan, hogy 1552-ben Illicinus Péter esztergomi kanonok tetetett volna Pécsre iskolaigazgatóvá, de ezen iskolának egyéb nyomára épen nem akadhatni. Ha igaz is Istvánffy állítása, nem soka viragozhatott az említett intézet.)

A főreáliskola „Veni Sancte”-ja.

Minden iskolaevet ünnepélyesen nyit meg a pécsi főreáliskola; felemelni a lelket a nagy munkához, a melybe fog egy nehéz évre, legűdvösebben akkép veli Dicskka Győző, az intézet elismert jelenség igazgatója, egy válogatott zeneműveket, választékos előadásban adott elő. Legnagyobb részt a saját költségén! A reáliskola „Veni Sancte”-i váltosgos zenekulturái etappe-okka nőttek ki magukat; a kora reggeli óra, 7 óra dacára megtelik az irgalmasok temploma diszes uri közönséggel, a nők tan felül is mulják a férfiak számát s jól eső érzéseket távozik mindenki, sok szerencsét, minden áldást kíványa ily derek kezdet után a megnyitott iskolai évhez és az iránt, a ki ezt a szép kezdetet oly bölcsen, oly nemes hevülésből kiáradó erőkkel így rendezte. Dicskka Győző iránt köszönettel és hálaival telve el.

A kisasszony napi „Veni Sancte” pedig még az eddigieknél is nagyobb előkészületek és örömteljes varakozások közt ment végbe. Előző este, már jó szürkületkor, kérdeztek egymást a templom előtt járókélők, mi történik odabenn, mert teljes hangszerelésű zenemű hangjai harsognak onnan a térére; — a kinek füle volt a hallásra, tödült be s hallgatta a Hölzle-fele g-dur mise főpróbáját. A ki pedig ezt meghallgatta, nem maradt el másnap reggel a miséről sem, sőt terjesztette, a merre teheté, hogy ebben a zeneileg sivráró mesterégesen letarolt szegény városban megint kapunk egy kevés tapot éhező kedélyünknek.

Hölz miséje, misezenei nyelven szólva, ugynevezett „kisebb” mise, vagyis inkább, nem „missa solennis”, mint a minő pl. az es-dur mise, mely Dr. Bors Emil vezetése alatt májusban a lyceumi templomban oly kitűnő előadásban el-

ragadta a pécsi művelt közönség színe-javát. Az ily „kisebb” misék feladata, megfelelni ugyan a lythurgjának, előadni az előírt miserészeket, de alkalmazkodni a pap functionához, úgy, hogy amikor az enek sora erre kerül rá, a kar az övét elvegete legyen. Ezért a Gloria és Credo lenyegesen megrovidülnek s a többi részek is lehetőleg az egyszerű szöveg megzenésítésével adatnak elő. Nagyon hiányos azonban ez a quasi meghatározás a kisebb és a nagyobb mise megkülönböztetésére zenei szempontból, de a praktikus mise előadások azt így igazolják. A költőnek azért nyitva marad a teljes tér, kifejezti tehetségét, szabad szárnyalást engedni ihletének, a melyet fölkelteni a mise maga oly igen nagyon alkalmas. Hölzl ezt bezonyította a g-dur misével is: izmos költői képesség szülte ez a mű, minden ízében eredeti jelleme: poliphonia; hivatása: egyházi zene; hatása: tökéletes. A „Gloria” és a „Credo” nem tartanak igényt bővebb méltatásra annál, hogy a fent vázolt szűkebb határok között az előbbi az isteni lények iránt való jubilatit, az utóbbi pedig a hitelvek alkut nem ismerő szilárdságot egész határozottsággal érvényre emelik.

De a többi részek vetélkednek egymással az elsőségért, ezzel pedig sok van mondva, kivált a „Kyrie” szempontjából, mert ez az egész ennyiből áll: „Kyrie eleison, Christe eleison.” Lehet-e helyesebb értelmezése a zeneköltő részéről e szöveg-beli monotonitának, mint ha a lélek hullámzását veszi alapul annak a hangulatnak visszaadása, hogy: „Uram irtalmazz, Christus irtalmazz” és kezdve az áztatóság felénk hangján, az aggodalom, majd kétségbeesés kiáltásával csaknem kenyszeritleni akarja az Urat, ne engedje elpusztulni irtalma megvonása által; végül a bizalom megnyugvásával bocsátja a küzködőt utjára. Ez a Hölzl „Kyrie”-jének hangulata s ezért nemes, igaz a vis zhang is, melyvel rá a hallgató lelke felel. A „Sanctus” méltóságos ritornelle-jével, mely az elevatio alatt ismétlődve, igen ünneplés hangulatot teremt; a szelid „Benedictus”, melynek hosannája utóbb kimagaslón tünteti elő a nép örömjungását; végül a misének talán leghatalmasabb része, az „Agnus Dei”, végezve a „Kyrie” alaphé-májával; ezek rövid vázlatban Hölzl misé-jének részei, melynek hatása általános volt.

Az előadás, egyetlen próba után, Sima csek karnagy vezetésével alatt szépen összevágó volt, a mit fődereműl özv. Thaler né és Girardiné urhölgyeknek kell tulajdonítani; őket úgybuzgón és sikeresen támogatták Schneiderné, Baudis Helén és Riefert urhölgyek.

A mielőbbi reprisekor viszontlátásra.
SIRIUS.

Hírek.

— **Baranya koronás vendégei.** Mohácsra s a bellyei uradalomban sietve teszik meg az előkészületeket, hogy Baranya koronás vendégeit illő fényvel fogadhassák. A mohácsi püspök-templomot, a hol ő felsége misét hallgat, kijavították, feldíszítették már; a templom körüli terek, s azoknak az utcáknak, a hol a király elvonul, kijavítását megkezdték, s a két diadalkapun is dolgoznak már. Lipovcevic Laurus plebános helyettes a templom ajtóra függesztett hirdetésében hívja fel híveit az ünneplés fogadtatására. Ő felsége kabinetirodája megállapította már a fejedelmi utazás programját is: szept. 22-ikén, pénteken hajnali 3/42 órakor érkezik a magyar király és szász király udvari vonata Mohácsra, negyedórával később a nemet császára; a három uralkodó azonnal átszáll az „Orient” hajóra, s ezen utaznak vadászterületeikre. Belye-

vidékére. Szept. 24-ikén, vasárnap Ő felsége a szász királyval misét hallgat a mohácsi püspöki templomban, melyen dr. Dulánszky Nándor megyés püspök fog pontificálni. Az egész baranyai tartózkodás alatt a koronás fők Albrecht főherceg vendégei lesznek Albrecht főherceg épített pazar fényűzőt a két gőhajót is, melyen az uralkodók a bellyei vadászatok alatt lakni fognak. A vendéglátás költségei 300.000 forintban vannak megállapítva.

— **Dr. Gerecze nagy műve és a király és József főg. könyvtára.** Dr. Gerecze Péter főreáliskolai tanár „A pécsi székesegyház és falfestményei” című művét folajánította a király és József főg. könyvtára számára. Erre vonatkozólag a tudós szerzőhöz a következő elismerő okmányok küldtek:

1893. éln. sz.

Ő császári és apostoli királyi Felsője a f. hó 4-én kelt legfelsőbb elhatározásával Tekintetes Uraságodnak „A pécsi székesegyház” című munkáját — a legmagasabb Család hitbizományi könyvtára részére legkegyelmesebben elfogadni méltóztatott.

Miről Tekintetes Uraságod munkásságának ezen legfelsőbb elismeréséről örvendetes tudomásul értesitem.

Budapestben, 1893. évi június hó 30.
Gróf Csaky s. k.

Ő Császári és Királyi Felsője József Főherceg Úr titkári hivatala.
791. VII. 1893.

Tekintetes dr. Gerecze Péter Úrnak, allami főreáliskolai tanár Pécsset.

Ő Császári és Királyi Felsője József Főherceg Úr a tek. Uraságod által f. é. június hó 1-ről kelt levelében felajánlotta, s egyidejűleg külön csomagban megküldött, „A pécsi székesegyház külön- tekintettel falfestményire” című munkát az aleshthi főhercegi könyvtár számára — a levélben kifejezett loyális érzelmet teljes méltánylással — elfogadni méltóztatott, s érlette legmagasabb elismerő köszönetet méltóztatik kifejezni.

Miről is tek. Uraságod, mint e mű szerzője, örvendetes tudomásul ezennel értesítettik.

Alesuthon, 1893. július hó 10-én.

A főhercegi titkári hivatal.
— **A „Pecsi-Dalárda”** f. hó 16-án szombaton esti 3/9 órakor egyetli helyiségében (belvárosi népiskola, II. emelet) tartja meg rendes közgyűlését, melyre a működő tagokat és a pirtoló tagok sorából választott választmányi tagokat ez uton is meghívja az elnökség. Targysorozat: Penztárnoki és titkári jelentés, tisztviselők és választmányi tagok választása, indítványok.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter W. a r g a Gabriella okl. tanitónőt, nehai W. a r g a Ferenc pécsi igazgató tanító leányát az ercsényei állami népiskolához rendes tanitónővé nevezte ki. A kinevezettben a hazai tanító kar jeles képzettségű és művelt felkű kártarsat nyer, ki az irodalmi téren is megállja helyét, lévén ő lapunk egyik legfinomabb tollu munkatársa, kinek távozását sajnáljuk ugyan, de mégis örülünk, hogy az állam méltányosabb volt iránta, mint szülővárosa, mely nagyon hamar elfeledkezett derek atyjának érdemeiről. Sok szerencsét kívánunk az új és epen nem rögtlen pályához!

— **Az állandó választmány ülése.** A varmegye őszi közgyűlése tárgyainak előkészítésére a megye állandó választmánya szerdán d. e. ülést tart. A megyei közgyűlés október 9-én lesz.

— **A szegzárdi törvényszék új elnöke.** S e l e József, a pécsi kir. tabla volt elnöki titkára, elfoglalta már új hivatalát. A szegzárdiak, a kiknek utjabban igen gyakran van alkalmuk elnököt installálni és bucsuztatni, ünneplésen fogad-

ták az új elnököt. A törvényszéki személyzet nevében Á g o s t o n István h. elnök üdvözölte Selezet, az ügyvédi kar szónoka T o t t h Odón volt.

— **Halalozás.** Csepregi S c h a p r i n g e r Imre, a főreáliskola VI. osztályának tanulója, lóról leesés következtében rövid szenvedés után élete 15-ik évében meghalt. A korán elhunyt ifjú temetésén — mely az árpád-utcai nyaralóból pénteken délután ment végbe — testületileg megjelent a főreáliskola tanári kara és tanuló ifjúsága. — Nyugodjék békében!

— **Tűtömött iskolák.** A községi iskolaszék szombati ülésén S c h n e i d e r István felügyelő igazgató jelentést tett az idei beiratasok eredményéről. A tanuló száma erősen felszökken a belvárosi fiú iskola V. osztályban; ide hozzák a szülők a zsufolt középiskolából kimaradt fiaikat. Haladéktalan intézkedésre van szükség a polgári leányiskolánál, melynek I. osztályába 78 tanuló iratkozott be. Az iskolaszék az osztály párhuzamosítását határozta el, s a B. osztály vezetésére ideiglenesen F r a n k n é Pupos Erzsébet tanitónőt küldték ki. Szóba került az is, hogy a polgári leányiskola mai helyisége szűk és alkalmatlan; az iskolaszék az intézet céljainak megfelelő új épület emelése tárgyában előterjesztést fog intézni a városhoz. A középiskola hiány orvosszerűül S z i e b e r t h Nándor egy polgári fiúiskola fölállítását sürgeti; A i d i n g e r polgármester, iskolaszéki elnök nem tartja szükségesnek az új iskolát, mert birjuk a miniszter ireretel, hogy városunkban a jövő tanévben kereskedelmi szakiskolát állít fel. — De lesz-e segítve ezzel az iskola hiányon? A mai diáksereg özönével tudni a tudományos pályára; az a kereskedelmi szakiskola csak végső refugiuma lesz azoknak, a kik a gymnasiumba meg a reáliskola hiába talakodtak helyért. Még a kamaradoták egy része is inkább megy vidékre, mint hogy kereskedelmi iskolába járjon. Rossz felfogás, de így van, s a bajon nem segítünk azzal, ha ramutatunk a szakiskolára; kereskedők, iparosok legyenek mind, a kik nem tudtatók úgy talakodni, hogy a tudományos pályára készítő iskolákban helyet kaptak volna. Egy picike kis párhuzamos osztály a gimnaziumban ma többet használna, mint a miniszter szakiskolája, főleg, ha még csak ígértben van, meg.

— **A P. K. E. Budapest.** Kerékpár egyesületünk 11 tagjat küldte fel a fővárosba a „Hunnia Magyar Bicycle Club” nemzetközi kerékpáros ünneplésre, melyen a mieink sikeresen vettek részt és dícsőséget hoztak városunkra, mert a díjcorson, melyen a három pesti egyleten kívül a bécsi „Wiener Bicycle Club” is részt vett, a pécsi egylet a második díjat nyerte el, gyönyörű ezüst tintartó készletet. Az első díjat a „Wiener Bicycle Club” vitte el. A kerékpár versenyeken L i t t k e Lenezi győzött két versenyen, az országos versenyben a második díjat, ezüst ermet és gyemánt mellét, a nemzetközi kerékpár-versenyben az első díjat, ezüst ermet és egy remek revolver készletet nyerve el. Este a Vigadóban nagy banket volt, hol a „P. K. E.” zászlójjára a „Hunnia” szép szalagot tűzött fel. Zsolnay Vilmos a „P. K. E.” elnöke is jelen volt.

Beszűntetett hajózás. A dunagőzhajózási-társulat, tekintettel a Duna rendkívül alacsony vizalására a szegzárdi hajóállomáson a személyforgalmat ideiglenesen besűntette.

— **Változás a menetrendben.** Október hó elsejétől kezdve a Mohácsról Pécs felé este 8 órakor, s a Pécsről Mohács, illetve Eszék felé este 8 óra 10 perckor induló vasuti vonatok további intézkedésig besűntetteknek.

— **Idők jele.** A kaposvári főgymnasiumban az ideai beiratkozás alkalmából beiratkozott 308 tanuló, a múlt évben beiratott 278 tanuló és így a szaporulat kerekesszáma 30, több, mint 10%. Érdekes, hogy e szaporulat a pécsi középiskolákból kiszorultakból telt ki, kik részint pécsi, részint baranyamegyei illetőségűek és csaknem kivétel nélkül izraeliták. Az izraeliták ezen fölszaporodása okozta aztán azon körülményt, hogy, mint a »Kaposvár-írja, a kaposvári főgymnasium hallgatói között több az izraelita, mint a keresztény. A kaposvári főgymnasium különben nem néz a vallásra. Csak tanuló legyen, mondják és örülnek, hogy mentől többet befogadhatnak, nem úgy, mint a pécsiek, kik oly páratlanul böcs és okos emberek, hogy elzárják az idegenek elől iskoláikat, sőt még magukat is ki hagyják azokból küszöböltetni. Egyébként talán még jó is lesz, hogy a pécsi izraelita gyerekek Kaposvárra mennek tanulni. Ott legalább bizonyos, hogy a somogyemei hatalmas magyarság teljesen magyarra gyurja át őket, ami nálunk még mindig nem megy, mert a mi művelt és fölvilágosodott társadalmunk nem veszi be az izraelitát, akik így magukra szorítkozva bizony még mindig erősen németek. Kérdjük elfogulatlan polgártársainkat: nem így van-e?

— **Magyarosodás.** Ha nt tolnamegyei közseg iskolaszéke elhatározta, hogy az eddig német tannyelvet magyarra változtatja meg; legalább így írják a szegzárdi lapok. Mikor fognak meg egyszer tőlünk átvenni a tolnai kollégák ilyen örvendetes újdonságot? Nem rajtunk múlik; mi szívesen írának az iskolánk magyarosodásáról, de — nem lehet. — A bulkeszi ág. ev. egyház közgyűlése, Kottler Ottó lelkész indítványára, összes iskoláiban a német mellett a magyar nyelvet is tannyelvül elfogadta és a jelen tanévtől kezdve kötelezőleg behozni rendelte. Kottler előbb baranyamegyei nap volt. Kár, hogy elment közülünk!

— **A Zsolnay gyár sikere.** Vasárnap volt a fővárosban a belvárosi templomban a nagy oltár felszentelése, melyet a Zsolnay gyár készített. A gyönyörű oltárt Vasváry herceprimás szentelte fel nagy segédlettel és személyesen fejezte ki elismerését a derek gyárosnak a remek műért.

— **„A pécsi székesegyház”** című dolgozat szerzője Gerecse dr. tanár lapunk útján is mély köszönetet mond azoknak, kik őt műve kiadásában tanácsosai és tettei segítettek. Mindenekelőtt dr. Dulánszky Nándor püspök ő exc.-nak ki a képek költségeihez 600 (hatszáz) forinttal járult s a felszentelésnél segítkezett hét püspök és a herceprimásnak ajándékozott legfinomabb példányokból nyolc darabot összesen 150 frttal váltott meg. Azután Troll Ferenc val. püspök, pápai prélatus urnak, ki a nyomás költségeire 1000 (egy ezer) frttal előlegezett. Köszönetet mond továbbá előfizetőinek is, a kik szintén apasztottak a nyomás tömérék költségeit. Előfizettek P e c s r ő l: Angster J., Békeffy R., Czirer K., Döbrössy A., Főgymnasium (2 péld.), Főreáliskola (3 péld.), dr. Goldberger I., Glatt I. (2 péld.), Hoffmann Lajos, Held G., Jiratko A., Károly I., Lechner J. kanonok, Náschitz A. Pécsváros, Pulez J. táblabíró, Rónaky K., Rathmann Román, dr. Rézbányai József (2 péld.), dr. Rézbányai I. jogakad. tanár, Romeisz F., Szilvek F., Szauder G. ügyvéd, Takarékpénztár (központi), Troll F. (2 péld.), Weisz L., Wurster J. kanonok, Vajdics Gy. és Zsinkó I. kanonok ur. Utólag (boltiáron): Szeredy J., Walter Antal (diszp.) és Kelemen K. urak. Budapestről: Keleti G. (2 péld.), dr. Fodor József és Szabó József egyetemi tanár urak, M. N. Múzeum Régiségtára, Sumrák Pál min. oszt. tanácsos, a VII. ker. gymn. Beszter-

ezéről: Ág. Ev. Gymn. Szegzárd: Polgári olv. kör. Kassa: Bubics Zs. püspök (2 péld.) Esztergom: Czibulka N. Mohács: Toldi J. Stomfa Gond I. Pozsony: Pór A. N.-Bóly: Streicher J. Kalocsa: Erseki iroda. Győr: Püspöki iroda. Nyitra: Thaly L. Lakocsa: Erdélyi J. Petrijevci: Charvát L. Eperjes: Pletényi J. Utólag (bolti áron): Mayerhofer győri prépost, Begovesevich R. egri kanonok, Berlicza F. besztercebányai nagy-prépost, Devics J. veszprémi apát, Károly J. gyulafejevári főesperes, Petrovics F. nagyvárad kanonok, Mayer I. esztergomi val. püspök, Schopper Gy. rosznyói püspök, Liptay F. szepesváraljai kanonok, Dankó J. pozsonyi prépost, Hanny G. szegzárdi esperes, Spies J. paksi esperes, Nagyszombati káptalan, Keserics F. mohácsi plébános, Schlick J. nagyszombati kanonok, Rimély K. besztercebányai püspök és Knauz N. esztergomi kanonok. Összesen 76.

— **Itt lakik-e a Julcsa?** Két 13 éves gyerekleány, Vörös Rózsa és Juhász Mari házaltak végig ezzel a kérdéssel szombaton a várost. Valami Julcsa nevű család kerestek mindenütt; ezzel az ürügygel aztán sorra látogatták a konyhákat, bekukkantottak az üres szobákba is, és minden ingó-bingó dologra rátettek a kezüket. Most a rendőrségnél hever az a díszes gyűjtemény, a mit körutjukban összezsébelettek. Mindenesetre érdekes kiállítás; van benne néhány horgolt asztalterítő, megszámlálhatatlan kávészabrosz, azonkívül ebresztő-óra és képeskönyv, faló és kávéeszeje, kőkőcsár és ablakvankos, megkezdett kötés és viseltes pruszlik. A turpisságot az árulta el, hogy egy hazaló zsidónak a zsakmányból eladtak egy asztalterítőt. A hazaló véletlenül ott akarta újra eladni a honnan a lányok elcsenték; a tulajdonos persze fölismerte a magáét az asztalterítőben s nyomra vezette a rendőrséget. Most abban fáradozik a policia, hogy azt a tömérék összeharagosolt hőlmét visszaszármaztassa a gazdához, a két vállalkozó fiatal lányt pedig megszoktassa arról, hogy a Julcsát tovább is keressék.

— **Bankóhamisítók.** Szombaton történt, hogy a pécsi piacon egy idősebb asszony valamelyik kofánál forintosot váltott. A kofa gyanusnak találta a bankót, mire a vevő ijedten futásnak eredt. Elfogták, vallatóra vették. K o v a c s o v i c s Mihály, vasasi gazdaember felesége volt; azt állította, hogy igaz uton jutott a hamis pénzhez. R e e h György rendőrkapitány nyomban kiment Vasásra, ott hazakutatást tartott; meg is talált egy kis bélyegzőt, két másoló papírt, atrajzolt forintosokat; a legrimitívebb eszközeit a bankócsinálásnak. Kovácsosieket eddig csak egy forintosokkal próbáltak szerencsét, de úgy látszik, magasabb ambíciójuk is volt, mert ott lappangott az eszközeik közt két jó ötven forintos, félreismerhetetlen nyomaival annak, hogy ezeket is copizálni akarták; a korvonalak át voltak már rajzolva. Az öreg Kovácsosieket, meg fiát, Györgyöt hívőrsre tették; egyben sürgönyileg felkérték a budapesti rendőrséget, hogy tartson házkutatást Kovácsosieknak Budapestben lakó másik fiánál, Ferencnél, mert állítólag a talált rajzszerek az ő eszközei. A kézrekerült művész családot, kiknél 200 frt teljesen jó pénz is találtatott, még tegnap átszállították a kir. ügyészséghez.

— **A pécsi cipész és csizmadia magan egyesület** pénztárának alapszabályai a 12. §. kivételével jóvá hagytattak. — **Tanulmányutra** ment pénteken dr. Tróber Aladár városi tanácsos, a városi fogyasztási adók kezelője. Az utazás célja Temesvár és Nagyvárad városok fogyasztási viszonyainak tanulmányozása és hiszszük, hogy a sok tapasztalatból végre is sikerülni fog elővárársolni azokat

az ezreseket, melyek a város pénzügyeinek egyensúlyából oly régen hiányzanak. Tróber tanácsnok a jövő héten tér vissza tanulmányutjából.

— **Tűzvész Lukszon.** Folyó hó 7-én d. u. 2 órakor 4 ház a hozzátartozó melléképületekkel, sok szemes gabona, igen sok takarmányféle esett a lángok martalékává. Bizosítva 2 ház volt. A veszelényl először a nagycsányiak jelentek meg kitűnő feckendőjűkkel, azután csakhamar megjöttek a piskóiak. Később 6 feckendő állott a tűzoltók rendelkezésére, de nem volt víz. Este a tűz teljesen lokalizáltatott.

— **A Zrinyi-ünnékely** szigetváron az idén is méltó arányokban folyt le. A hó 6-án este az ünnepi beszédet ez utal a kivilágított Zrinyi-téren Duchon Ödön ügyvéd tartotta, mely után a közönség a kaszinó és az Olvasóegylet helyiségeibe vonult. A kaszinó nagy termében Sándor József szavalt egy alkalmi ódat, utána Fried Bella k. a. szavalt a »Fügöngy» című monologot, nagyon szép hatással. Majd Mauthner József szavalt a »Szerelem a nőket» című monologot, Hoffmann Adél és Kobza K. pedig a »Balcsét» című dialogot adták elő. Ezután a »Virágfakadás» vígjáték következett, melyben Fried Bella, Reubnitzer Sarolta, Kainer Melanie és Örszike, Vaskó Árpád és Günsberger Sándor műkedvelők vettek részt igen szép sikert érve el. Mispnap tartott az egyházi ünnepély, melynek kimagasló pontja volt az az egyházi beszéd, melyet K o v a c s o v i c s Gyula, pécsi hitoktató mondott. Közary, kinek filozófiai munkája, a »Korunk bölcselése» oly megérdemelt felülmest kellett, ezáltal is mélyebb eszmeket fejtegetett beszédében. Alapesnyeket az, hogy a kereszténység és a haladás, polgárosultság és vallásosság, az egyház a mai, a természetörvények s modern államalakulások nincsenek ellentétben. Menten minden elfogultságtól, nagy történelmi és filozófiai apparátussal, sok tudással fejtegeti tárgyát; előadása tiszta, világos, a szónoki részekben lendületes, költői. A jeles egyházi beszéd anynyira megtetszett a szigetváriaknak, hogy a város költségén kiakarták nyomtatni. Minthogy ezzel elkétek, nagyszámban példányokat rendeltek meg belőle. Mi is igen ajánlhatjuk a derek munkát, mely a lyuceumi nyomdában igen díszesen állították ki és kapható Wolf Miksa könyvkereskedésében. Ára 10 kr.

— **A megyei árvaházról.** A »Pécsi Figyelő» szombati számában a múlt hétfőn megnyitott megyei árvaházzal foglalkozik és ebből az alkalomból több kérdést intéz, nem mondván meg azonban, hogy kihez. A »P. F.» kérdései a következők: 1) Miért avatta föl egy katolikus püspök katolikus szertartás szerint a felekezetenküli árvaházat? 2) Vajon az árvaházvezető nének tudnak-e magyarul, kifogástalanul magyarul s hogy magyar nyelven beszélnek-e az árvakkal és nem germanizálnak-e? (E kérdésre azon értesülés adott okot, hogy a felszentelés végző főpap a nénekhez német beszédet intézett.) 3) Vajon a megyei hatóság tudja-e egyáltalában, hogy milyen nyelvűek azok a nének?

Minthogy már szombat óta több nap telt el és a »P. F.» e kérdéseire a megyei hatóságtól válasz nem érkezett, ezennel magunkéva tesszük a kérdések közül a két elsőt és mély tisztelettel kérdezzük Baranyavármegye alispánját: van-e tudomása az e két első kérdésben foglaltakról, igazak-e azok lényegökben? Az ő intéz-

kedéséből vagy annak megfelelően tör-
lőntek-e azok?

Ugyancsak e kérdéssel kapcsolatban
meg kell említenünk, hogy a megyei árva-
ház fölszentelési és megnyitási ünnepélyére
a helyi lapok se meghívót se előleges
értesítést nem kaptak és így történik
azután az az anomália, hogy ily nagy-
fontosságú eseményről a közvélemény
organumai és maga a nagy közönség
is csak hallomásból értesül, holott ott oly
momentumok játszódtak le, melyek rend-
kívüli elvi fontosságúak és a kritikát nagy-
nyon is kihívják. Nem tudjuk: kinek intéz-
kedéséből történt a helyi lapok e mellő-
zése és hogy szándékolt volt-e az, vagy
véletlen. És bár az elsőt — ismerve a
viszonyokat és embereket — sokkal való-
színűbbnek tartjuk, ezuttal elhallgatjuk
meltatlankodásunkat, tudva, hogy nyílik
még arra is alkalom, ha nem keressük is.
Egy komoly kérdést azonban meg aka-
runk már most kockáztatni a megye inté-
zőihez és e kérdés az: hiszik-e ők, hogy
a mai világban a nyilvánosság közdolgoz-
kban bármily uton-módon megkerülhető,
vagy mellőzhető?

— **Az őszi kabát.** Kaiser Pállér
János a teljes neve annak az embernek,
a ki tegnap délután a Citrom-utóban
kőborolt. Ez még nem volna elég arra,
hogy a neve az újszba kerüljön; de az
már mindenestre foljgyezre méltó, hogy
a 6-ik számu házból egy vadonat új őszi
felöltöt ellopott az ablakon keresztül. A
szigeti-külvárosban arulgatta a szerze-
ményét, a hol is Szüle János eszmadia
mester legénye ugy okoskodott, hogy az
finom felöltő nem igen illik Kaiser Paller
János kopott ruháihoz. Szembe is mondta
a veleményét, a mitől aztán Kaiser meg-
ugrott. A eszmadia legény utána iramo-
dott s a temetőnél el is érte. Most a
rendőrségnél van a felöltő is, meg Kaiser
Paller János is.

— **Henry cirkusza,** mint lapunkkal
táviratlag tudatja — f. hó 15-ikén, pénte-
ken délben érkezik Pécsre és az előada-
sokat szombat este 1/8 órákor kezdik meg.

Tűz ütött ki esütörtökön éjjel
után a Lyceumi nyomdaközvetlenszomszéd-
ságában levő ut Szaati-féle házban az
udvari lakás zsindeleyes padlásán. A gyors-
an ott termelt fűzőltök csakhamar lokali-
záltak a tüzet, melynek azonban a fel-
tető már aldozataul esett. Mint érdekes
epizódot megemlítjük, hogy a tűzi lárma
a Király-utca egyik kereskedője emeleti
lakásából le szólt az oltásra futókhoz
hogy hol és midőn azt a választ kapta,
hogy a lyceumi nyomdában — és
csakugyan ugy látszott, hogy a nyomda eg-
— a kereskedő önfelédten kiáltott le:
„ne oltsak; ne oltsak!” Vajon kitalálják-e,
hogy ki lehetett ez a nemesszívű ember-
barát és király-utcai kereskedő?

Vegyes hírek.

A szegzárdi „Korona”-kávéházat meg-
vette Zwetkó Lajos, a Ribay-kávéház volt
főpincérje. — V a g y o n b u k o t t R o s -
n e r B e l a báttaszéki kereskedő csódtomegét
megvette Rosner Emil apatini lakos 7375
frtért. — R a z g h a Kálmán könyvkeres-
kedő meghalt Kaposváron, 31-ik évében.
— G y é k é n y e s e n Somogy megyében
f. hó 6-án nagy tűz volt, melyet játszó
gyerekek élesztettek. Leégett 200 lakóház
a melléképületekkel, sok gabna takarmány
es lábas jószág is. Ifj. Zichy Ödön gróf a
leégettnek egy vagon búzát, rozst és
épitő-fat ajándékozott, ezen kívül ígérlet

tett, hogy a község részére 40,000 frtnyi
kölcsönért 10 évi törlesztéssel kezességet
vállal. — N o s z l o p y Dániel meghalt
Nagyittádon 32-ik évében. — S z o m m e r
Náthán, a nagykanizsai posta és tavidra
hivatal főnöke aug. 31-ikén ülte 25 éves
szolgálati jubileumát. — Dr. B á r d i o
György sümegi kir. közigyógy eljegyezte
Eitner Sándor takarékpénztári elnök s
volt országgyűlési képviselő leányát:
Annát.

— **Rendelet.** A fő- és székvaros
tanácsa részéről intézkedés történt az
íránt, hogy minden ház kapujára egész-
ségügyi utasítások függesztessenek ki, te-
kintettel az ismét fenyegető kolerave-
szélyre; egyszerű mind Dr. Schermann tisztii
főorvos helyettes ur indítványra folytán
utasította a tanács a kerületi előjáróságok-
kat, hogy a kolera veszélyére való tekin-
tettel minden övintézkedést megtegyenek.
Időszerűnek tartjuk a t. közönséget figyel-
meztetni, hogy járványok idején legjobb
óvszer a jó cognac, a minőnek bizonyult
már tavaly is a Gróf Esterházy Géza-féle
gyár cognacja. Minthogy e gyár nem rég
részvénytársaságá alakult át és az igazgat-
óság fősúlyt fektet arra, hogy cognacját
csakis tiszta, jó borból pároltassa le,
figyelmeztetjük a t. közönséget az ezen
gyár által előállított *, **, *** és ****
cognac-fajokra, oly különös megjegyzéssel,
hogy e cognac tökéletesen megállja az
összehasonlítást a leghíresebb francia cog-
nackal is, míg mérsékleten megsabott
ara bevasárlását mindenkinek lehetővé
teszi. — Kapható mindenütt. Cim: Gróf
Esterházy Géza-féle cognacgyár részvényt-
ársaság Budapest Angyalföld.

— **Cs kir. szab. Osztrák-Phönix
életbiztosító-társaság** f. e. junius hó
28-án tartotta meg 33-ik rendes közgyűlését.
A heterjesztett számadó-jelentés meg-
állapítja, hogy az üzlet fejlődése az 1892-iki
évben öröndetes lendületet vett. 4181
uj kötvény 6,820,905 frtnyi tőkérel állit-
tatott ki, es az összes biztosítási-állomány
az év végén 53,481,077 frt tőke és 68,854
frt évi járadékra rugott fel, a mi mult év
szerint 34,962 frtnyi emelést jelent. Az
összes díjbevétel 9,588,682,62 tett ki,
vagyis 340,486,62 frttal többet, mint 1891-ben.
A biztosítási szerződésekben folyó kifizetések
1,037,369,46 frtot vettek igénybe. A díj-
tartalek felemelkedtek 8,099,936,64 frtra,
ami 484,553,79 frttal több mint a mult
évben.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos:

FEILER MIHÁLY.

Nyom. Feiler Mihálynál (lyceumi nyomda) Pécsen

Gabona-árak

hivatalosan feljegyeztettek Pécs szab. kir.
varos 1893. évi szeptember hó 9. napján
tartott hetivásárán

	őszi	—rrt—	kr.	—frt—	kr
Buza	(tavaszi)	—	—	—	—
	uj	6 . 75 .	6 . 45 .		
Kétszeres	(o)	—	—	—	—
	uj	5 . 90 .	5 . 70 .		
Rozs	(o)	—	—	—	—
	uj	5 . 80 .	5 . 45 .		
Árpa	(őszi)	5 . 30 .	5 . — .		
	(tavaszi)	5 . 80 .	5 . 60 .		
Zab	uj	—	—	—	—
	(őszi)	—	—	—	—
Bükköny	(tavaszi)	—	—	—	—
	uj	6 . 10 .	6 . — .		
Repe	mm.	—	—	—	—
Kukorica	mm.	5 . 60 .	5 . 45 .		
Széna		2 . 50 .	2 . — .		
Szalma		1 . 50 .	1 . — .		

Kínálat: erős.

Mintegy 400 gabona kocsi volt a piacon.

Jarványos időben

közönséges édes ivóvíz helyett a ter-
mészetes

krondorfi savanyvizet

ajánlják az orvosok Kaphatók min-
denütt. Magyarországi főraktár:

Budapest, Arany János utca 9. sz.

10831. sz./tjk. 1893.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kovács
Buli Mihály végrehajlatónak

Szilvási Mihály és neje

végrehajtást szenvedő elleni 200 frt — kr.
tőkekövetelés és járulékal iránti végrehaj-
tási ügyében a pécsi kir. bíróság terüle-
tén levő Szabolcs község határában fekvő
a Szabolcsi 77 sz. tjkvben felvett I. (391-
395.) hsz. 90/72. sorsz. házra, udvarter
és kertre 400 frt s a 2250/1844 hsz.
szőlőre 786 frt kikiáltási árban az árverést
elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlan-
ok az 1893. évi október hó 7. napján
d. e. 9 órákor Szabolcs község bíró
házában megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kikiáltási áron alul is
eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis
40 forint és 78 forint 60 krajcárt
készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz.
42. §-ában jelzett árfolyammal számított és
az 1881-ik évi november hó 1-en
3333. sz. a. kelt igazságügyi-ministeri ren-
delet 8. §-ában kijelölt övadékképes ér-
tekpapirban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értel-
mében a bánatpénznek a bíróságnál elő-
leges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint tkvi
hatóság 1893. évi junius hó 5. napján.

Bogyay Pongrác kir. tszékí bíró.

14191. sz. tjkv. 1893

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. tszék mint tkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy a pécsi
takarékpénztár végrehajlatónak

kkoru **Járányi Mária**

pécsi lakos végrehajtást szenvedő elleni
400 frt — kr. tőkekövetelés és járulékal
iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir.
tszék területén levő Pécs város határában
fekvő, a pécsi 1000. sz. tjkvben foglalt
1490. hsz. 447. sorszámú házra, és udvar-
terre, Katics Anna magasabb ajánlata
folytán az újabb árverést 1200 frtban
ezennel megállapított kikiáltási árban
elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingat-
lan az 1893. évi **szeptember hó
30. napján** d. e. 10 órákor a kir.
tszék árverési helyiségében megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kikiál-
tási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 120 frtot
készpénzben, vagy az 1881. 60. teikk 42.
§-ban jelzett árfolyammal számított és
az 1881. évi nov. hó 1-en 3333. sz. szám
kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában
kijelölt övadékképes értékpapirban a kikül-
dött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60.
t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiál-
litott szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

Pécsen a kir. tszék mint tkvi hatóság
1893. évi augusztus hó 5. napján.

Bogyay Pongrác kir. tszékí bíró.

SIEMENS és HALSKE

villamos világítási és erőátviteli gyárak
Budapest VIII., Kerepesi ut 9/a sz.

Elvállalják *villamvilágítási és erő átviteli-telefonok, vasúti biztonsági és tűzjelző állomások berendezését*

Szállítanak: *vizmérőket, vízállagmérő készülékeket, mérő eszközöket, mint galvanométereket stb. izzólámpákat, szénpálcákat stb.*

Csillárok stb. villamos világításhoz. Különösen felhívjuk a közfigyelmet városi raktárunkra, hol villamos cikkekből dús választékú mintaraktárt tartunk.

Figyelemre méltók a

szab. Hellesen-féle száraz elemek

melyek 3 nagyságban elkészítettek és hivatalosan a folyadékos savakkal működő elemeket kiszorítani.

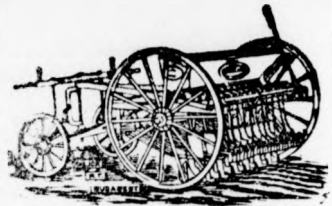
Költségvetések és ajánlatok díjmentesen.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-UT.
 Városi iroda és raktár: PODMANICZKY-UTCZA 14. — Fiók-raktár KEREPESEI-UT 77.

Gőz- és járgány-cséplőkészületek

számos első díjjal kitüntetett



Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentre.

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék, mélyítő- és egyvetemes acél-ekék.

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle egyvasu ekék, talaajmivelő-eszközök, valamint

Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő gépek, darálóok, őrlőmalmok és mindenféle gazdasági gépek. Eredeti amerikai kékekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszálo-gépek, szállítható mezői vasutak stb.

815. sz.
 k. 1893.

Árlejtési hirdetmény.

A pécsi kir. ítélőtábla elnöke közhírré teszi, hogy a pécsi kir. ítélőtábla, a pécsi kir. törvényszék és a pécsi kir. járásbíróság helyiségeinek fűtéséhez 1894. évben szükséges 884 m³ hasogatott kemény tűzifa szállításának biztosítása végett az árlejtési **1893. évi szeptember hó 28-án délelőtt 11 órakor** fogja a kir. ítélőtábla elnöki irodájában (Pécs, Széchenyi-tér 14. sz. I. em. 16. ajtó) megtartani, melyre a vállalkozni kívánókat azzal hívja meg, hogy a megállapított árlejtési feltételeket az elnöki irodában megtekinthetik.

Pécsen, 1893. évi szeptember hó 7-én.

Blaskovich István,
 elnök.

814. sz.
 k. 1893.

Árlejtési hirdetmény.

A pécsi kir. ítélőtábla elnöke közhírré teszi, hogy a pécsi kir. ítélőtábla, a pécsi kir. törvényszék és a pécsi kir. járásbíróság részére 1894. évben szükséges 681½ kg. kőolaj, 14½ kg. fagygyertya, 30 csomag kénfelem és 70 csomag kén gyufa szállításának biztosítása céljából az árlejtést **1893. évi szeptember hó 28. napján délelőtt 11 órakor** fogja az ítélőtáblai elnöki irodában (Pécsen, Széchenyi-tér 14. sz. I. em. 16. ajtó) megtartani, melyre a vállalkozókat azzal a megjegyzéssel hívja meg, hogy az árlejtési feltételek az elnöki irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Pécsen, 1893. évi szeptember hó 7-én.

Blaskovich István,
 elnök.

Van szerencsém a t. ez. közönségnek tudomására hozni, hogy gyáramban különféle gyártmányu

kerékpár-raktárt

létesíttem, a mely tiszteit vevőim által bármikor megtekinthető.



Valamint minden e szakmába vágó javításokat gyorsan, pontosan s legjutányosabb áron eszközölk.

A t. e. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

KINDL FERENCZ

4522

Nepomuk-utca 33.



SCHÖN WALD IMRE



ékszerész, órás és látszerész

Főüzlet: Király-(fő)utca, a „Hattyu“-épületben. **PÉCSETT** Műhely: Király-(fő)utca, Mestrics-féle házban.

Ajánlja saját műhelyét mindennemű arany, ezüst, bronce és aranyozott templomi szerek legjobb és tűzben aranyozott elkészítésére, valamint javít és aranyoz mindennemű tárgyakat jótállás mellett.

Egy jó pontos járásu ébresztő óra 2 frt 50 kr.

Egy csinos ezüst Remontoir óra 8 frt 50 kr.

Egy kettős köpenyű ezüst Remontoir óra 10 forint.

Egy ezüst horgony (Ancre) Remontoir óra 2-ös fedéllel 12 frt.

Ezüst horgony-Remontoir Tula-óra, kettős fedéllel, finom szerkezettel 16 forint.

Finom szerkezetű csinos inga-óra diófa-szekrényben 12 frt.

Nagy raktár a legujabb divatu salon, inga, iroda és consol-órákból stylszerű kivitelben, tölgy, fényezett, dió és amerikai diófa-szekrényekben.

Legnagyobb választék a legjobb szerkezetű női és uri arany órákból, eredeti szabott gyári árak mellett.

Ö t é v i j ó t á l l á s s a l.

Francia, angol, valamint saját gyártmányu ékszerek a legujabb és legfinomabb kivitelben óriási választékban vannak raktáron.

Valódi ezüst tárgyak, u. m.: gyertyatartók, asztali állványok, cukordobozok, kenyérkosarak, serlegek, bor, cognac, thea és kávé servicek, étszerek stb. stb. dús választékban rendkívül szép és izléeses kivitelben igen jutányos árban.

Vésnöki munkák elvállaltatnak, a nálam vett tárgyakhoz bármily vésés díjmentesen készítették.

Mindennemű javítások a z o n n a l és legjutányosabban készítettnek.

Régi ezüst és aranytárgyak vagy órák és egyéb műbeesü régiségek legmagasabb árak mellett beváltatnak vagy cserébe átvétetnek.

Becslések ingyen eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

SCHÖN WALD IMRE.

Uj könyv- és papirkereskedés!

Felhivom a t. közönség b. figyelmét azon körülményre, hogy **PÉCSETT, Király-utca, Hattyu-épületben (Schönwald Imre ékszerüzlete mellett) egy jól berendezett**



könyv- és papirkereskedést

nyitottam.

Jól felszerelt raktár, jó minőségű áruk, mérsékelt árak, gyors, pontos és előzékeny kiszolgálás által t. vevőim megelégedését reményelem kiérdemelni.

Könyv- és könyomdai munkák felvétele a legjutányosabb árak mellett.

Mindennemű tankönyveket és tanszereket

 a legjobban és legolcsóbban lehet beszerezni. 

Régi tankönyvek vétele és eladása.

Magamat a t. vásárló közönség b. figyelmébe ajánlva vagyok teljes tisztelettel

WOLF MIKSA

könyv- és papirkereskedő.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.